

că o nouă artă se născuse, și că după o noapte întunecoasă, viața și natura ca niște zori luminoase reintrau în artă" Azi însă când privim operele lui Cimabue, Duccio, Giotto, ne pare că izvorăsc direct din modele bizantine Mulți au crezut că mozaicuri ca cele din Kahrie s'au născut sub directă înrîurire a renașterii italiene. Dar când ne gândim că Kahrie nu e singurul monument strălucit din veacul al XIV-lea, că pe lângă aceste mozaicuri se mai adaogă frescurile splendide dela Mistra (în sudul Peloponezului), dela sf Munte și din Trapezunt, toate din acelaș timp, atunci ni se lămurește că nu avem a face cu o simplă imitație trecătoare, ci cu o renaștere puternică a artei grecești. Așa numita chestiune bizantină (byzantinische Frage), adică întrebarea dacă și până la ce punct arta orientului a influențat pe cea apusană, capătă o nouă față devine tot mai probabil că, și în artă, ca și în literatură, germenii renașterii au plecat din Bizanț

*

Astronomic.

Themis, ultimul dintre sateliții lui Saturn, e *invisibil*. Diametrul său e de 60 km (ar încăpea între București și Ploiești), iar depărtarea dela pământ la Saturn e de 1 miliard 400 milioane de kilometri

Fotografiile cu lungă durată au relevat acest mic satelit, după cum ajutaseră și la descoperirea altor mici corpuri cerești. Pe acelea însă am isbitut dela o vreme să le vedem în telescop, pe *Themis* nu-l putem zări nici cu telescoapele cele mai puternice Placa fotografică, stând timp îndelungat în fața cerului, vede mai *bine*, adică mai *departe*, decât ochiul celui ce privește în telescop.

E prima dată când vorbim cu siguranță despre un astru *invisibil* Se poate vorbi azi de o astronomie a cerului „nevăzut“ încă

*

Drept și Economie politică.

În Franța, ministrul agriculturii, caută să întindă creditul agricol la grupe de agricultori reuiniți în societăți cooperative și să organizeze pe lângă creditul individual, pe termen scurt, și „un credit colectiv pe termene lungi“ (Rev d'écon politique, 1907 I) Sunt acuma în Franța 80 de case regionale de credit agricol, pe lângă alte 1700 de case locale, afiliate lor Ideea de a scoate pe agricultorul mic din izolare e deci la ordinea zilei chiar acolo, unde guvernele au de a face cu popoare mai deprinse cu economia și cu valoarea asociației

*

Istoria.

Theodore M Davis a descoperit la Teba pela mijlocul lui Ianuar mormântul și mumia reginei Teie, mama regelui eretic Amen-hotep

IV (The Mails 8 Febr.). Acest rege din dinastia a XVIII simțind prea grea influența preoților lui Amon a voit să schimbe religia Egiptului într'un monoteism panteistic, cu simbol vizibil discul solar De aceea interzise cultul lui Amon și începu, astfel, cea dintâi persecuțiune religioasă din istorie Părăsi capitala și-și construi alta mai la Nord, unde ridică un templu zeului omniprezent „creator“ și „tată al tuturilor oamenilor“ al barbarilor precum și al Egiptenilor El însuși a compus înainte de a se fi născut Moise, un *simbol de credință* și a făcut un palat, care trădează influențe artistice străine Și numele și-l schimbă în Akh-en-Aten Dar reforma regelui a dispărut cu el și reacțiunea religioasă a fost violentă Mumia reformatorului a fost făcută bucăți, aderenții lui au fost persecutați, templele au fost pângărite sau dărimate, numele regelui a fost ras Mormântul reginei arată furia preoțimei din Teba Poarta pecetluită cu pecetia regală a fost sfărâmată în parte, catafalcul a fost făcut bucăți, mumia însăși a fost întoarsă ca să se rază numele lui Akh-en-Aten, săpat pe plăcile de aur găsite alături Cei cari au violat mormântul n'au fost hoți, căci au lăsat neatinsă bijuteria reginei și plăcile de aur, cu care mormântul este plin literalmente Unde călcau săpătorii călcau pe plăci și pe foi de aur Figura regelui e distrusă dar a reginei în spatele lui stă neatinsă Preoții Tebei nu vor fi crezut că trebuie să poarte războiu cu femeile, sau poate că recunoșteau reginei dreptul de a nu adora pe zeii Egiptului, ca străină ce era .

Cosciugul, operă superbă de aurărie, este intact Lemnul este imbrăcat în aur încrustat cu lapis lazuli, cu cornalină și cu sticlă verde Mumia era învelită dela cap până la picioare în foi de aur Pe brațe brățări, la gât o salbă de mărgele și de podoabe de aur încrustate cu pietre prețioase, iar pe cap purta ceva neprețuit și unic, coroana imperială a reginelor din Egiptul vechiu. Simplă, lucrată cu măiestrie, ea reprezintă vulturul regal ținând în ghiare pecetia-inel Totul este de aur solid fără incrustație sau alt ornament accesoriu În mormânt s'au găsit cutii, vase, vase de sticlă, agrafe, un vas grec sau egeean, o păpușă reprezentând o fată cu un vas cu apă, operă de artă grecească clasică, s'ar putea zice, dacă n'ar fi fost găsită unde s'a găsit Un potret ce reprezintă capul reginei cu un nas delicat aproape acvilin dă de bănuț că Teia va fi fost de origine europeană nu africană. Lipsa de olărie și de proviziuni funerare este o probă că regina era eretică și străină

I S F

Geografie.

La 15 Dec 1906, apele Pacificului au început să se verse în Oc Atlantic prin faimosul canal dela Panama De milioane de ani, oceanele acestea fuseseră despărțite prin puntea îngustă, care leagă America boreală de cea australă Acuma omul le unește din nou